

**A la suara traspasada
M.ª Teresa Pascual**

Aquesta col·laboració setmanal pretén arrencar de la vida. Vet-aquí el sentit de l'encapçalament.

I vet-aquí també la seva primera paradoxa: estrenar-la en ocasió de la mort, encara millor en català i en crisi, del traspàs de la M.ª Teresa Pascual i Matas.

Darrerament, la sospita de fer-nos perdre el temps, inútilment, et neguitjava. Jo et recordava com tu, de bona gana, l'havies perdut pels altres moltes vegades, sense que n'estessis pas arrepençada.

Perdre el temps —et deia— per les persones, l'espòs, els fills, el caliu de la llar, els amics, els veïns, l'escola, els alumnes, la ciutat, la comunitat dels creients, en una paraula pels altres, és una de les poques coses que encara tenen sentit. És l'única manera eficaç de perdre el temps. Té més de guany que de pèrdua. És donat, donant-se un mateix. És donació total.

Si més no, el temps del teu malaltjar ho evidència prou. No has escatimat res. Del llit estant has estat esplèndida. Com sempre i fins al darrer moment.

No vull oblidar la diada del teu sant, ja a l'hospital aquest darrer quinze d'octubre, aplegats a l'entorn de la taula del Senyor, celebrant l'Eucaristia i rebent la Unció dels malalts. Per cert, no hi mancava res: ni les flors, ni els obsequis, ni els dolços ni el xampany. Et donaves, malgrat tot. Malgrat el teu dolor, anant més enllà de tu mateixa, de les teves pròpies forces aleshores ja ben minses, encomanant-nos a tots coratge, serenor i pau.

El teu sant s'havia celebrat sempre i calia celebrar el darrer amb més esplèndidesa que mai. Potser no ho sabies del cert que era el darrer, però estic ben segur que ho intuïes i ho preveies.

Aquella celebració no tingué res de comiat. Fou una nova trobada. Física, ment desfeta, derrotada, traspuaves humanitat. Tots els qui t'hem tractat ho sabem prou.

El diputat Anton Cañellas

El corresponal de «La Vanguardia», a Madrid, acabava la seva crònica del dimarts, dia 14, amb les següents paraules: «Nunca Unión de Centro Democrático pudo encontrar un valedor de sus tesis en Cataluña más eficaz que Antón Cañellas».

Així, en poques paraules, quedava descrita la realitat del fet: Anton Cañellas ja no defensa les tesis de Unió Democràtica de Catalunya, sinó les de Unió del Centro Democrático.

És a dir, U.C.D. havia de trobar un home a Catalunya capaç de defensar els seus plantejaments polítics. I l'ha trobat.

I no cal dir que els plantejaments del Partit del Sr. Suárez són molt diferents dels de Unió Democràtica de Catalunya. I ho són per una raó ben senzilla: El Partit del Govern es mira les coses de Catalunya des de Madrid, de forma que davant les reivindicacions catalanes cedeix, nega, resisteix, accepta o assumeix segons creu convenient als interessos de la seva posició en el Poder, a Madrid. En canvi, Unió Democràtica, sense cap dependència de Madrid, es mira les coses des d'ací i només es regeix pels interessos del poble de Catalunya.

Es tracta, per tant, de dues òptiques distintes, que reclamen dues funcions gairebé antagòniques: La Unió del Centro estira a favor dels interessos del Poder central, al qual considera dipositari i custodi de la Sobirania. La Unió Democràtica, en canvi, estira a favor de l'adquisició de poder per part del que ara en direm la comunitat autònoma, i no pot renegar d'aquesta funció si vol ser fidel a la seva trajectòria de sempre, i, en definitiva, al seu poble.

Certament que, en política, amb paraules més o menys boniques, se sol «justificar» tot, o gairebé tot. I l'Anton Cañellas «justifica» la seva posició tot volent-nos despatxar gat per llebre, si més no, en dues qüestions:

1. Quan diu que vist que ja tindrem l'Autonomia, les actituds nacionalistes no tenen raó de ser.

Només cal mirar el nostre poble, les nostres institucions, les nostres estructures socials, culturals, econòmiques, etc., per a comprovar que tenim les mans gairebé buides i que vivim principalment d'esperança. I quan tinguem realitats, caldrà consolidar-les i defensar-les.

2. Quan vol dissimular el seu traspàs a Unió del Centro Democrático, amb la disfressa d'un projecte de Centre Ampli, que sap prou bé que no es constituirà.

Que no s'enganyí ningú: Ací no hi ha més ampliació que la del negoci del Sr. Suárez, Sucursal de Catalunya.

I no podria acabar sense referir-me a un tercer punt, que també es pretén «justificar» amb paraules: Aquell que pertoca a la seva condició de Diputat.

Tothom és lliure de canviar de camisa, i els canvis han de merèixer el respecte de tots si es fan per fidelitat a la pròpia consciència. No obstant, un Diputat no hauria de canviar durant el seu mandat. La seva consciència el pot obligar a dimitir, però mai li pot permetre canviar, sense el consentiment dels seus electors.

Si el Sr. Cañellas vol ser diputat de Unió del Centro Democrático que es presenti, amb aquesta etiqueta, a les properes eleccions. Les urnes tindran la paraula, i nosaltres la respectarem.

C. U.

Encara que sigui a cau d'orella, digues-nos el teu secret. D'on pouaves aquesta humanitat, de quina deu inestroncable l'abastaves, perquè tu, per damunt de tot, has estat sempre una dona de casa, dedicada a l'espòs, als fills, a la llar, a la feina ben feta i, no obstant, oberta, sempre amatent i acollidora dels altres.

Ara, el teu estil gairebé no s'estila. Ha decaigut. Algú podrà creure'l superat i passat de moda. En franc desprestigi.

Les hores viscudes al teu costat,

jo a peu dret o assegut, tu enllitada i sofrent, em diuen clarament que no has errat el camí, que has escollit bé, que has arribat a ser experta en humanitat.

Sense cap recança t'he dedicat moltes hores. Ara et dedico la meua primera col·laboració a «Plaça Gran», la que tu has ajudat a néixer i de la que tu n'has seguit il·lusionada, els primers balbuceigs i els primers passos.

Josep Cardús i Grau